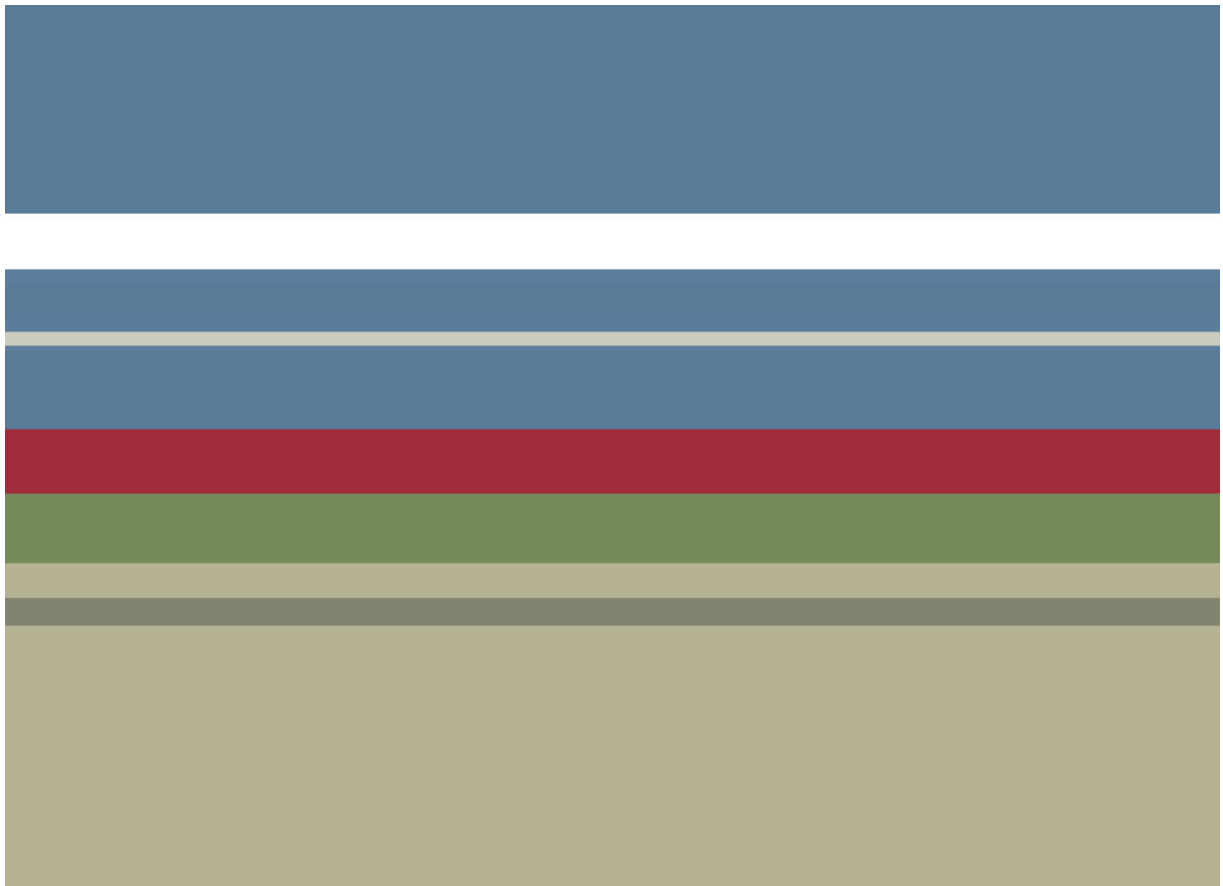

.txl

Programma 3 - Mooi en gastvrij Texel / Texel werkt!

Visie

We blijven ons inzetten voor een veerkrachtige en duurzame economie op Texel. De samenwerking met gemeenten, het bedrijfsleven en maatschappelijke partners op de andere Waddeneilanden, in de Kop van Noord-Holland en regionaal binnen Noord-Holland-Noord is daarbij essentieel. Onze aanpak is helder: lokaal doen we wat kan, regionaal doen we wat moet.

Een stabiele en bestendige arbeidsmarkt vormt de basis voor een toekomstgerichte economie. We faciliteren deze arbeidsmarkt enerzijds via het Huis van Ontwikkeling en anderzijds door samenwerkingsverbanden met het bedrijfsleven, onderwijs en andere partners financieel en inhoudelijk te ondersteunen. Dit versterkt de positie van inwoners op de arbeidsmarkt en helpt bedrijven om te groeien.

Onze ambitie binnen recreatie en toerisme is om waarde toe te voegen aan de Texelse samenleving. We willen ons duidelijk onderscheiden van andere bestemmingen en tegelijkertijd een goede balans behouden tussen toeristische groei, de draagkracht van natuur en landschap, en het draagvlak onder onze inwoners.

Naast toerisme zijn ook andere economische pijlers zoals landbouw, visserij, zorg, dienstverlening, retail en ambachten onmisbaar voor een stabiele en toekomstbestendige economie. Bij al deze sectoren stimuleren we innovatie en transitiekracht en bieden we faciliteiten om nieuwe economieën te ontwikkelen en te laten groeien.

Texel wil aantrekkelijk blijven voor inwoners, bezoekers en ondernemers. Daarom is het cruciaal dat toeristische ontwikkelingen, de draagkracht van ons landschap en het draagvlak onder de bevolking in balans blijven. Boeren spelen een onmisbare rol in het behoud en onderhoud van ons karakteristieke landschap. Vissers vormen een levendige schakel in de bedrijvigheid van de haven en dragen bij aan onze rijke cultuurhistorische identiteit.

We respecteren bestaande afspraken en streven ernaar om ook op lange termijn zoveel mogelijk regie te houden over de ontwikkeling van Texel. Daarbij maken we duidelijk wat dit vraagt van de gemeente, ondernemers en inwoners. Een gezonde balans tussen ecologie en economie, natuur, landschap en landbouw is daarbij onontbeerlijk.

De inrichting van onze openbare ruimte is toekomstbestendig en klimaatadaptief, zodat we beter kunnen omgaan met de gevolgen van klimaatverandering, zoals extremere neerslag, hogere temperaturen en periodes van droogte. Daarnaast willen we een veilige kustlijn behouden die ons beschermt tegen de zee, en tegelijkertijd ruimte biedt voor recreatie en natuurontwikkeling.

[Link naar Visie en Beleid - Texel](#)

3.1 Economische ontwikkeling

Doelstellingen

3.1 Economische ontwikkeling

Texel heeft een diverse economie die bestaat uit zowel grote als kleine (familie)bedrijven. De traditionele sectoren - toerisme, landbouw en visserij - vormen nog altijd de fundamenten van de Texelse economie. Deze sectoren zijn nauw verweven met de Texelse kernkwaliteiten: rust, ruimte, natuur en cultuurhistorie. Deze unieke combinatie maakt Texel aantrekkelijk voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

Toerisme en recreatie: Balans tussen groei en leefbaarheid

Toerisme en recreatie zijn van groot economisch belang voor Texel. Gelijktijdig vereist de groeiende toeristische druk om een zorgvuldige balans tussen toerisme en leefbaarheid. In september 2021 is deze balans in het **Toeristisch Toekomstplan Texel (TTP)** vastgelegd. Dit plan bestaat uit een lange termijnvisie en een uitvoeringsagenda. Niet alle maatregelen worden direct uitgevoerd, maar stapsgewijs ingevoerd.

Wat is er bereikt in 2025?

Intensieve samenwerking

We hebben de samenwerking met regionale en eilandbrede partners verder versterkt en werken nauw samen met:

- **Samen op Kop (Kop van Noord-Holland)** op thema's zoals arbeidsmarktprojecten, recreatie en toerisme, en werkgelegenheid.
- **Regio Deal Waddeneilanden** met focus op programmalijnen 2 ('Toekomstbestendig Ondernemen en Ontwikkelen') en 5 ('Circulaire Economie').

Deze samenwerking versterkt de gezamenlijke aanpak van economische en maatschappelijke uitdagingen op Texel en de regio.

Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan Texel (2022-2024)

Na een nauwkeurige prioritering zijn we gestart met de uitvoeringsagenda 2022-2024. In nauwe samenwerking met de klankbordgroep van het TTP is deze agenda geëvalueerd en in februari 2024 aan de gemeenteraad gepresenteerd.

Belangrijke behaalde resultaten zijn:

- Aanpassing van regelgeving om duurzame toeristische ontwikkelingen mogelijk te maken.
- Actualisatie en inzichtelijk maken van de planologische slaappleatsenregistratie.
- Ontwikkeling van nieuw beleid voor logies met ontbijtvoorzieningen.
- Maatregelen tegen verstening van het landschap.
- Behoud en bescherming van schapenboeten, een uniek Texels erfgoed.
- Inzet op spreiding van bezoekers om druk op populaire locaties te verminderen.

Op basis van een evaluatie werd duidelijk welke maatregelen meer tijd nodig hebben, welke lessen geleerd kunnen worden en welke aanvullende acties nodig zijn. Hieruit volgde een tweede uitvoeringsagenda (2025-2027) met extra aandacht voor bewonersprofijt, bestemmingsmanagement en balansindicatoren. In 2025 zijn we gestart met de uitvoering hiervan.

Onderzoeken en toekomstverwachtingen

Twee belangrijke onderzoeken zijn afgerond, te weten:

- Het **Inwonersonderzoek recreatie en toerisme**. Dit onderzoek geeft inzicht in de ervaringen en wensen van de inwoners.
- Het rapport **Waardevol toerisme, analyse van lusten en lasten**. Dit rapport maakt de impact van toerisme inzichtelijk.

Een externe prognose voorspelt een forse groei van het toerisme in Noord-Holland. Het voorspelt een stijging van 37% ten opzichte van 2023, en kan in 2035 leiden tot 21,1 miljoen toeristen. Deze groei kan de leefbaarheid op Texel aanzienlijk belasten. Het is daarom cruciaal om tijdig en doelgericht te sturen via bestemmingsmanagement om zo een gezonde balans tussen toerisme, economie, ecologie en landschap te behouden.

Ruimtelijke instrumenten: Paraplubestemmingsplan en Omgevingsvisie 2040

De discussie over de balans tussen toerisme en leefbaarheid is actueel en intens. Het **Paraplubestemmingsplan verblijfsrecreatie** en de **Omgevingsvisie 2040** zijn belangrijke beleidsinstrumenten en bieden de gemeenteraad kaders om deze balans te bewaken en te sturen.

- Het Paraplubestemmingsplan, dat eind 2024 is vastgesteld, wijzigt de geldende bestemmingsplannen en vormt sinds 1 januari 2024 het tijdelijke omgevingsplan. Dit plan actualiseert en verduidelijkt de regels voor verblijfsrecreatie.
- De Omgevingsvisie 2040 geeft een integrale langetermijnstrategie voor ruimtelijke ontwikkeling en focust op duurzaamheid, leefbaarheid en economische vitaliteit.

Circulaire economie: Naar een duurzame toekomst

De Gemeente Texel werkt toe naar een circulaire samenleving. Het vastgestelde **Recycleplan** bevat concrete maatregelen om restafval te verminderen en afval beter te scheiden om hergebruik van grondstoffen te vergroten.

Om deze transitie te versnellen is in 2025 een medewerker aangesteld, die zich exclusief richt op de ontwikkeling van de circulaire economie op Texel.

De ambities zijn duidelijk geformuleerd: in 2030 moet minimaal de helft van de gebruikte grondstoffen uit hergebruik bestaan. En in 2050 is volledige circulaire grondstofbenutting het doel volgens het Nationaal Grondstoffenakkoord 2017.

Waar hebben wij al op ingezet?

Duidelijkheid verkrijgen op welke wijze regie te houden

Omschrijving (toelichting)

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2023-311

Naar aanleiding van recente overnames in de toeristische sector (zie bv de Driehoek) maar ook het opkopen van landbouwgrond door o.m. verzekeraars, bestaat de zorg dat Texel steeds minder grip kan houden op ontwikkelingen die belangrijk zijn voor onze toekomst. We zouden graag inzicht krijgen in wat de eigendomsverhoudingen feitelijk zijn (Texelaars / externen).

Ook zouden we graag inzicht krijgen in welke bestaande of mogelijk nieuw te ontwikkelen privaat-en/of publiekrechtelijke middelen mogelijk zijn om in voorkomende gevallen adequaat te kunnen reageren. Hiervoor is nader onderzoek nodig. 2e test wijzigingen

[Link naar begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

Er heeft op 28 februari 2024 een conferentie plaatsgevonden met als titel 'Samen investeren in de toekomst van Texel'. Centraal stond de vraag hoe er omgegaan kan worden met de uitdagingen waar Texel voor staat om de leefbaarheid op het eiland zeker te stellen. Bijvoorbeeld op de thema's water, grond, toerisme, voedsel en zorg.

Geld (toelichting)

Begroting 2023-311 € 20.000 Incidenteel

Nieuwe ronde Leader subsidie

Omschrijving (toelichting)

[Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-301](#)

Voor de LEADER ronde 2023-2027 van de bekende subsidie voor plattelandsontwikkeling wordt een bijdrage van in de Kop deelnemende gemeenten gevraagd. In de Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS) is gecommitteerd aan een bedrag van €17.770 voor de gemeente Texel.

[Link naar begroting 2024](#)

Tijd (toelichting)

We zitten nu in het een na laatste jaar. Door de beschikbaar gestelde projectgelden hebben we al veel projecten kunnen steunen.

Kwaliteit (toelichting)

Vanaf juli zijn de beoordelingsrondes begonnen. Hierbij zijn al enkele, waaronder ook Texelse, projecten goedgekeurd.

Geld (toelichting)

2024-301 : € 17.768,22 Structureel
Van 2024 t/m 2028 €17.770 per jaar gemeentelijke bijdrage subsidie.

Onderzoek op welke wijze het aantal toeristische bedden zal worden geteld

Omschrijving (toelichting)

[Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2023-308](#)

De raad wil graag de exacte aantallen gebruikte slaappleaatsen per locatie weten. Onderzoek ten behoeve van het Toeristisch Toekomstplan heeft al veel informatie naar voren gebracht. Ook dat elk recreatiebedrijf een in het bestemmingsplan vastgelegd maximum aantal slaappleaatsen heeft. Om achter de exacte invulling qua logiesvorm te komen en daarmee het exacte aantal gebruikte slaappleaatsen in beeld te krijgen, zal aanvullend onderzoek nodig zijn. Het bestaande gebruik zal per locatie in kaart moeten worden gebracht.

[Link naar begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

Er zijn al een aantal stappen gezet om uitvoering te geven aan deze actie. Het verplicht invoeren van een registratienummer voor logies met ontbijt en woningen met bestemming 'wonen- tweede woning' was een eerste stap. Daarnaast is een geografische kaart gemaakt met daarop alle

planologische slaappleatsen. Er wordt gewerkt aan de vervolgstap om een digitaal nachtregister in te voeren om zo precies te weten hoeveel bedden op welk moment worden beslapen.

Geld (toelichting)

2023-308 € 15.000 incidenteel

Toeristische druk beter reguleren

Omschrijving (toelichting)

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-307

Toeristische druk is op momenten en op plekken te groot. In het Toeristisch Toekomstplan is afgesproken te bezien in hoeverre snelle en goede oplossingen te bedenken zijn.

Het gaat hierbij om combinaties van informatievoorziening, evenementenorganisatie, vervoersvormen, aanboddifferentiatie en lokale beleving van drukte.

De bedoeling is om met samenhangende praktische voorstellen te komen waaronder laaghangend fruit waarmee gelijk kan worden gestart.

Een externe partij zal worden gevraagd met een voorstel voor de aanpak, organisatie en uitvoering te komen, in coproductie met de Texelse organisaties en het bedrijfsleven.

[Link naar begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

Dit is een onderdeel van de pijlers in de Uitvoeringsagenda. We geven hier uitvoering aan door te werken aan een gesystematiseerde en landelijk uniforme datamonitoring. Met een goed stelsel van objectieve balansindicatoren kunnen we de toeristisch-recreatieve balans monitoren. In het eerste kwartaal van 2026 zal de raad hierover geïnformeerd worden.

Geld (toelichting)

2023-307: € 15.000 Incidenteel

Vijf over twaalf voor de Texelse vissers in de haven van Oudeschild

Omschrijving (toelichting)

Motie 15-02-2023

Besluit

De voorliggende motie, ingediend door de fracties van Texels Belang, PvdA pro Texel, GroenLinks Texel, VVD Texel, CDA, Hart voor Texel, D66 Texel en GroenZwart, aan te nemen,

en

Roept het college op

1. voor dit urgente probleem alle contacten in Den Haag aan te spreken en tevens bij het Ministerie van LNV aandacht te vragen voor de problemen van de garnalenvissers.

2. om met garnalenvissers, CIV en Noordelijke Visserij Alliantie gesprekken aan te gaan om alternatieven te verkennen/ontwikkelen zodat:

- in onze haven nog visserij gerelateerde bedrijvigheid doorontwikkeld kan worden, en;

- de visserijgemeenschappen vitaliteit kunnen hernemen.

3. om € 50.000 uit de algemene reserve beschikbaar te stellen voor expertise die mogelijk nodig is voor dit proces, waarbij geldt dat het college een terugkoppeling geeft aan de raad nadat een eerste gesprek heeft plaatsgevonden.

4. om met dit voorstel ook naar gemeenten in de Noordkop te gaan en om hen te vragen zich hierbij aan te sluiten.

5. deze motie kenbaar te maken aan de collega-gemeenten met vissersplaatsen en de Eerste en Tweede Kamer.

6. de gemeenteraad via de raadscommissie periodiek te informeren over actuele zaken die spelen in het Bestuurlijk Platform Visserij en bij het kopje 'overleg' bij wethouder Kieft het volgende toe te voegen: 'Bestuurlijk Platform Visserij'.

[Link naar motie 15-02-2023 :Vijf over twaalf voor de Texelse vissers in de haven van Oudeschild](#)

Tijd (toelichting)

In 2025 is een einde gekomen aan de samenwerking tussen het CIV en Stichting De Blauwe Polder met als resultaat dat de Stichting niet zijn intrede gaat nemen in het CIV gebouw maar andere opties gaat onderzoeken. De verstrekte voorfinanciering aan de CIV is opeisbaar gesteld,

Kwaliteit (toelichting)

Ten behoeve van deze motie is ingezet op het Visserij Ontwikkelplan (VOP) waarover eerder is gerapporteerd. Na de VOP gaan we inventariseren welke kansrijke projecten voor de visserijsector (financieel) ondersteund kunnen worden.

Over de urgentie mbt de garnalensector is de sector aangewezen op LVVN. Lokaal is invloed niet mogelijk. Vanuit het Bestuurlijk Platform Visserij (waar we jaarlijks aan meebetalen en waarvan we lid zijn) vinden namens ons overleggen plaats om te beoordelen of beleidsbeïnvloeding mogelijk is.

Geld (toelichting)

De € 50.000,- is tijdelijk als voorfinanciering ingezet voor start kweek op land in het CIV gebouw. Dit bedrag is terug gevorderd. Bovendien is er nog de verrekening als de gelden uit Regiodeal Visserij en gelden van LVVN (Q4 2025) worden ontvangen.

De projectleider VOP is hieruit inmiddels betaald (€ 13.000,-).

3.2 Fysieke bedrijfsstructuur

Doelstellingen

3.2 Fysieke bedrijfsstructuur

Retailsector: Economische en maatschappelijke kern

De retailsector speelt een cruciale rol in de economische en maatschappelijke dynamiek van Texel. Goed functionerende winkelcentra maken de dorpskernen aantrekkelijk en levensvatbaar voor inwoners, ondernemers én bezoekers. Om deze vitaliteit te waarborgen is het essentieel dat de winkelgebieden compact, compleet en comfortabel zijn, zoals vastgelegd in de **Retailvisie Texel**. Deze visie is het uitgangspunt voor het ruimtelijk en economisch beleidskader voor de retailsector.

Netcongestie: Een groeiende uitdaging

Netcongestie, oftewel de overbelasting van het elektriciteitsnet, is net zoals in de rest van Nederland ook op Texel een toenemend probleem. Dit kan de ontwikkeling van nieuwe initiatieven en duurzame energieprojecten belemmeren. Daarom is een goede afstemming en samenwerking tussen gemeenten, netbeheerders, bedrijven en inwoners noodzakelijk om deze uitdagingen effectief aan te pakken en de energievoorziening toekomstbestendig te maken.

Wat is er bereikt in 2025?

Retail

Een extern onderzoek bevestigde dat de uitgangspunten van de Retailvisie Texel nog steeds actueel en relevant zijn. Er is dus geen reden om deze visie aan te passen. Op basis van deze visie is het standplaatsenbeleid geactualiseerd en afgestemd om aan te sluiten bij de huidige en toekomstige behoeften van de Texelse retailsector. Dit beleid ondersteunt een gezonde en toekomstbestendige winkelstructuur.

Landbouwsector

In 2025 is intensief overleg gevoerd met Texelse boeren en natuurbeheerders om de landbouwsector toekomstbestendig te maken. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is het behalen van natuurdoelen, vooral op en rond de Hogeberg. Deze samenwerking zoekt een balans tussen landbouwproductie, natuurbehoud en landschapskwaliteit en stimuleert duurzame landbouwpraktijken.

Taskforce netcongestie

De **Taskforce netcongestie** is in 2025 ingesteld om de toenemende problemen met netcongestie effectief te beperken. Deze taskforce maakt samen met alle relevante partijen de knelpunten in de elektriciteitsvoorziening zichtbaar en werkt samen aan oplossingen. De aanpak is gericht op het optimaliseren van het gebruik van het bestaande net, het versnellen van netuitbreidingen en het stimuleren van innovatieve energieoplossingen.

De Gemeente Texel heeft in 2025 belangrijke stappen gezet voor het behoud van de vitaliteit van de retailsector, het duurzaam maken van de landbouwsector en het aanpakken van de uitdagingen van netcongestie. Deze integrale aanpak draagt bij aan een duurzame en leefbare eilandgemeenschap.

Zo hebben we dat gedaan

Faciliteren bij inkoop- en aanbestedingsprocedure

Omschrijving (toelichting)

College uitvoeringsprogramma

Er is een informatiebijeenkomst voor ondernemers geweest. Wij gaan hun ervaringen en wensen voor ondersteuning meenemen in de verdere uitwerking. Overigens hoeft hierop geen besluitvorming van de raad te komen.

Er wordt gewerkt aan een Economisch Loket mbt de Inkoop en Aanbesteding. Planning is dat deze in 2026 operationeel is.

Tijd (toelichting)

Er wordt gewerkt aan een Economisch Loket mbt Inkoop en Aanbesteding. Planning is dat dit medio 2026 operationeel is eventueel in combinatie met het ondernemersloket.

Kwaliteit (toelichting)

Going concern taak om bedrijven te ondersteunen bij inkoop en aanbesteding. Het emailadres hiervoor is operationeel. Het vullen van een Database met potentiële bedrijven voor opdrachten moet nog starten.

Het faciliteren van ondernemers is nog niet binnen de organisatie geïmplementeerd zoals voorzien was.

Geld (toelichting)

niet van toepassing - zie ook ondernemersloket

Gericht en actief handhaven illegale toeristische verhuur

Omschrijving (toelichting)

In 2023 is gestart met de controle op de registratienummers. Hieruit is gebleken dat grotendeels van de aanbieders voldeden aan de registratieplicht. In enkele gevallen zijn aanbieders aangeschreven en hebben zij direct een registratienummer aangevraagd. Slechts in één geval is een boete uitgedeeld, deze zaak loopt nog.

In de tweede helft van 2024 is gestart met de controle van de geregistreerde aanbieders op de vereisten van de B&B's volgend uit het Omgevingsplan. Daarnaast wordt er in de reguliere werkzaamheden continue toezicht gehouden op illegale verhuur vanuit reguliere woningen. Dit heeft één van de hoogste prioriteiten in het Cluster Toezicht & Handhaving.

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 wordt dit projectmatig verder uitgevoerd.

Dit project is momenteel in uitvoering en heeft ook in 2024 plaatsgevonden. Gebruik wordt daarbij gemaakt van door de gemeenteraad beschikbaar gestelde gelden. Het betreft ca. 600 adressen waarvan eind 2024 reeds ca. 300 administratief zijn gecontroleerd. Naar verwachting zullen ca 100 adressen op korte termijn fysiek worden gecontroleerd.

Dit project heeft geheel 2025 de aandacht gehad en is inmiddels afgerond. Middels een RIB zullen college en raad over de resultaten worden geïnformeerd. Gedurende het jaar 2025 is de focus van het project verlegd van inventarisatie en handhaving op strijdigheden naar inventarisatie. Zulks, aangezien de beschikbare capaciteit bij VTH niet toereikend bleek voor het handhaven op alle geconstateerde strijdigheden en daarmee het risico ontstond dat bij afsluiting van het project (eind 2025) nog geen totaal inzicht en overzicht zou zijn verkregen mbt de aard en omvang van de L&O op het eiland. Gekozen is voor een scherp inzicht en overzicht van alle logies en ontbijt zodat de aanpak van strijdigheden kan worden opgenomen in het reguliere jaarprogramma van VTH waarin dit onderwerp is geprioriteerd.

Geld (toelichting)

Het beschikbaar gestelde budget is niet overschreden en gebruikt voor de inhuur van een handhavingsjurist en een toezichthouder.

Markt- en evenementenkasten vervangen (3 stuks)

Omschrijving (toelichting)

Een drietal marktkasten (aansturingskasten) is aan vervanging toe. Er zijn technische gebreken geconstateerd die niet meer zijn op te lossen. Het eind van de levensduur is bereikt. Op de kosten ligt een vervangingstermijn van 25 jaar.

[Link naar raadsbesluit 07-11-2024 voorstel begroting 2025 - Programma 3-3.2](#)

Tijd (toelichting)

Prognose eind q1 2026. uitstel komt met name door Liander beschikbaarheid

Kwaliteit (toelichting)

Na vervangen is de kwaliteit van de marktkasten geheel op orde, voldoet aan installatieveiligheid.

Geld (toelichting)

€ 42.000 | begroting 2025

Afschrijvingstermijn is 25 jaar

Openbare, toegankelijke en feitelijke registratie bedden

Omschrijving (toelichting)

Motie 22-09-2021

Er wordt de laatste hand gelegd aan het maken van een raadpleegbare website waarbij van elke Texelse logiesverstreker per adres, het daadwerkelijk aantal recreatieve bedden inzichtelijk en raadpleegbaar is gemaakt. Daarbij wordt ook gekeken naar het inzichtelijk maken van het exacte aantal verhuureenheden.

[Link naar motie 22-09-2021: Openbare, toegankelijke en feitelijke registratie bedden](#)

Kwaliteit (toelichting)

Nav een motie over een openbare, toegankelijke en feitelijke registratie bedden is deze actie opgepakt. Er is een verplichte registratie ingesteld voor logies met ontbijt en woningen met bestemming 'wonen- tweede woning'. Daarnaast is er een geografische kaart gemaakt met de planologische slaappleaatsen welke openbaar is op de website van de gemeente.

Er wordt ingezet op een digitaal nachregister welke voldoende gegevens oplevert om realtime inzicht te hebben in de bezetting van het aantal bedden op Texel. Daarna kan worden bepaald of verdere beleidsmaatregelen nodig zijn.

Texel innovatief eiland

Omschrijving (toelichting)

Het is belangrijk pilots op het gebied van energie, wateropslag en duurzame landbouw en visserij te ondersteunen. Daarbij willen we tevens inzetten op het verwerven van subsidies. Een financiële bijdrage bij de start is vaak onmisbaar. Het budget Texel innovatief eiland is in 2023 en deels in 2024 succesvol ingezet. We stellen daarom voor dit incidenteel in de begroting op te nemen voor 2025.

Aanvragen willen we toetsen volgens het onderstaande kader:

1. de aanvraag betreft de aanpak van of het oplossen van een vraagstuk op het gebied van energie, zoetwaterbeschikbaarheid, ecosysteemdiensten, verduurzaming landbouw en visserij op het grondgebied Texel
2. de aanvraag is niet strijdig met gemeentelijk beleid
3. de resultaten moeten maatschappelijke meerwaarde hebben en worden daarom openbaar gemaakt
4. er is ook andere financiering, waaronder bijdrage in natura
5. de aanvraag kan zowel door organisaties als natuurlijke personen worden gedaan, waarbij de aanvrager verklaart dat geen sprake is van ongeoorloofde staatssteun

[Link naar raadsbesluit 07-11-2024 voorstel begroting 2025 - Programma 3-3.2](#)

Tijd (toelichting)

Vornoemde projecten zijn afgerond . In de loop van 2026 verwachten wij (nieuwe) aanvragen.

Kwaliteit (toelichting)

Van genoemd budget zijn aan de volgende projecten gelden verstrekt: Schapeneiland Texel als bijdrage in de vaccinatiekosten tegen blauwtong, bijdrage aan project Stichting De Zoete Toekomst, werkzaamheden t.b.v. oprichten gebied coöperatie Hogeberg, Lerend Netwerk Texel.

Geld (toelichting)

€ 100.000 incidenteel | begroting 2025

In de perspectiefnota 2025 was dit voorstel als structureel bedrag opgenomen. Bij de heroriëntatie bij de programmabegroting 2025 is het voorstel heroverwogen en is het bedrag voor 2025 incidenteel beschikbaar gesteld. Voor 2026 het restant beschikbaar houden voor andere project(en) die nog in aanvraag zijn.

Uitvoering Toeristisch Toekomstplan

Omschrijving (toelichting)

Raadsbesluiten 22-09-2021 en 26-02-2022 Toeristisch Toekomstplan

Op 16-2-2022 heeft de raad besloten om in te stemmen met de Uitvoeringsagenda toerisme en recreatie 2022-2024. Gewerkt wordt aan de 6 pijlers uit het TTP. Gestart is met het parapluplan verblijfsrecreatie Texel, onderdeel van de pijler 5. Wij brengen in kaart hoe ver de andere actoren zijn met hun pijlers. De uitvoeringsagenda 2024-2026 gaat eerst nog naar de klankbordgroep.

Raadsbesluit 26-02-2022

Gelet op

- het uitgangspunt dat een goede balans tussen toerisme, economie, ecologie en landschap belangrijk is
- wensen en behoeften vanuit de samenleving (inwoners, ondernemers, bestuurders) ten aanzien van toerisme
- de uitgangspunten van het coalitieakkoord “Balans brengen” (2018-2022) en aanvullend addendum ••(d.d. 28 oktober 2020)
- de structuurvisie Texel op koers 2020 en de geldende bestemmingsplannen
- het Toeristisch Toekomstplan ‘Texel in balans’- naar een authentiek, duurzaam en gastvrij eiland

Overwegende dat

- toerisme bijdraagt en waarde toevoegt aan de Texelse samenleving en
- de Texelse samenleving betrokken is bij en bijdraagt aan de uitvoering van toeristisch beleid
- een aantal zaken prioriteit hebben om de toeristische sector duurzaam en kwalitatief te verbeteren

Besluit

1. In te stemmen met de Uitvoeringsagenda toerisme en recreatie 2022-2024
2. Hiervoor een bedrag van € 494.000,- beschikbaar te stellen en deze ten laste te brengen van de Algemene Reserve.
3. Hiervoor structureel een bedrag van € 30.000,- beschikbaar te stellen en deze eenmalig tenlaste te brengen van de Algemene Reserve en vervolgens mee te nemen in de Programmabegroting 2023 en verder.

[Link naar raadsbesluit 22-09-2021 Toeristisch Toekomstplan Texel](#)

[Link naar raadsbesluit 16-02-2022 Uitvoeringsagenda toerisme en recreatie 2022-2024](#)

[Link naar toelichting schema parapluplan verblijfsrecreatie 16-11-2022](#)

[Link naar raadsbesluit 14-12-2022 ter inzage paraplubestemmingsplan verblijfsrecreatie](#)

[Link naar raadsvergadering 10-07-2024 Paraplu bestemmingsplan verblijfsrecreatie Texel](#)

Tijd (toelichting)

De tweede uitvoeringsagenda loopt van 2025-2027.

Kwaliteit (toelichting)

Er is in oktober 2024 een Tweede uitvoeringsagenda TTP 2025-2027 vastgesteld.

[Link naar Tweede uitvoeringsagenda TTP 2025-2027](#)

Geld (toelichting)

voor 2025 begroot € 110.000

voor 2026 begroot € 110.000

Voor 2027 begroot € 145.000

Vitaal bestendige arbeidsmarkt

Omschrijving (toelichting)

De beroepsbevolking daalt door meer ouderen en minder jongeren. Vanwege de krappe arbeidsmarkt is het in alle sectoren moeilijk om arbeidskrachten aan te trekken. De innovatiekracht op Texel en het vermogen om samen te werken zijn groot. Al enige jaren hebben bedrijfsleven, onderwijssector en gemeente de krachten gebundeld om actief de arbeidsmarktproblematiek op te lossen. Denk bijvoorbeeld aan het HR-Netwerk, Kenniswerkplaats Texel, Texel Academy en OSG De Hogeberg.

In het coalitieprogramma is aangegeven dat wij een ondersteunende en/of faciliterende rol hierin willen vervullen. Dat kunnen we financieel door initiatieven vanuit het maatschappelijk veld, die gericht zijn op het vinden van oplossingen, te ondersteunen. Wij stellen voor om voor dit doel € 40.000 te reserveren.

[Link naar raadsbesluit 07-11-2024 voorstel begroting 2025 - Programma 3-3.2](#)

Tijd (toelichting)

In het tweede gedeelte van 2025 zullen na de initiële financiering verdere gesprekken plaatsvinden met HR Netwerk over een eventuele ondersteuning.

Kwaliteit (toelichting)

Wij hebben in 2025 de opstart van het HR Netwerk gefinancierd. Voor komende jaren zullen wij verder kijken naar een eventueel vervolg en/of andere initiatieven.

Geld (toelichting)

€ 75.000 Incidenteel | begroting 2025

In de perspectiefnota 2025 was dit voorstel € 100.000 incidenteel. Bij de heroriëntatie bij de programmabegroting 2025 is gebleken dat er in de overhevelingen van het budget voor 2024 nog budget beschikbaar was waardoor het voorstel kon worden verlaagd tot € 75.000. Voor komend jaar willen wij van het resterend budget € 40.000 meenemen voor verdere ondersteuning en ontwikkeling.

Zendmastenbeleid actualiseren

Omschrijving (toelichting)

De Nota is in juni 2025 vastgesteld.

Tijd (toelichting)

Nota Antennebeleid is op 18 juni 2025 door de raad vastgesteld.

Kwaliteit (toelichting)

De Nota is in juni 2025 vastgesteld.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Wat willen wij bereiken?

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Ons inkoop- en aanbestedingsbeleid biedt steeds meer kansen voor de lokale economie. Daarnaast stimuleert het tegelijkertijd duurzaamheid. Steeds meer aanbestedingen worden gegund op basis van duurzaamheidscriteria uit het Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) Actieplan.

Een paar voorbeelden hiervan zijn het toepassen van klimaatadaptieve maatregelen en het circulair gebruik van materialen bij diverse projecten. Denk aan de plaatsing van ondergrondse afvalcontainers, de herinrichting van de Redoute en de verbetering van de parkeerterreinen bij de strandopgangen. Deze aanpak draagt bij aan een klimaatbestendig en circulair Texel en betreft lokale ondernemers bij de uitvoering.

Bedrijvenloket: ondersteuning en verduurzaming van ondernemers

Ondernemers vinden het belangrijk om ondersteuning en advies te krijgen over het verduurzamen van hun bedrijfsvoering. In 2025 is een belangrijke eerste stap gezet door deelname aan het **Ontzorgingsprogramma Verduurzaming MKB**. Dit programma wordt in 2026 breder uitgerold met als doel het midden- en kleinbedrijf te begeleiden bij duurzame transities.

In 2025 is, in samenwerking met TOP Texel en Rabobank, de **Green Deal bedrijventerrein** gesloten. Deze regeling is gericht op het verduurzamen van bedrijventerreinen. Verdere, concrete acties en resultaten hiervan verwachten we in 2026.

Daarnaast maakten we in 2025 vervolgspraken over de verdere opzet en invulling van een bedrijvenloket/aanspreekpunt binnen de gemeente, met als doel een effectieve implementatie in 2026.

Arbeidsmarkt: investeren in jongeren en betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

De Gemeente Texel zet zich, samen met regionale partners, in voor een bestendige arbeidsmarkt. Daarbij ligt de focus op het investeren in jongeren en het aantrekkelijk maken van Texel als werkplek. Daarnaast werken we aan een betere aansluiting van beroepsopleidingen op de lokale arbeidsmarkt. Op die manier zijn jongeren beter voorbereid op beschikbare banen en worden bedrijven beter voorzien in hun personeelsbehoefte.

Kenniswerkplaats: versterken van verbindingen tussen onderwijs en praktijk

De Kenniswerkplaats zette in 2025 belangrijke stappen naar een zelfstandige stichting. De structurele, gemeentelijke bijdrage voor de periode 2024-2028 is uitgekeerd en zorgt voor financiële continuïteit.

Belangrijke activiteiten in 2025 waren:

- Het verbinden van studenten van verschillende hogescholen met elkaar en met Texel om kennisuitwisseling en samenwerking te stimuleren.
- Het vergroten van de naamsbekendheid via social media en het lanceren van een eigen website.
- Het organiseren van een politiek rollenspel om maatschappelijke betrokkenheid en bestuurlijke vaardigheden te bevorderen.
- Het versterken van de samenwerking met het Huis van Ontwikkeling.
- Het opzetten van de minor 'Omgevingsbewust ontwerpen' door Hogeschool InHolland. In deze minor is de **uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie Texel Robuust** geïntegreerd om zo praktische oplossingen voor klimaatadaptatie op Texel te ontwikkelen. In 2025 volgden 16 studenten deze minor.

Texel Academy: opleiden voor de lokale arbeidsmarkt

In 2025 heeft de **Texel Academy** een groot aantal studenten opgeleid tot gastvrouw/gastheer en zelfstandig kok.

De samenwerking tussen het Huis van Ontwikkeling en de Texel Academy is verder versterkt. Een belangrijke mijlpaal is dat de jobcoach van de Texel Academy in dienst is getreden bij de gemeente, zo is de begeleiding van deelnemers structureel geborgd.

Daarnaast is de Texel Academy aangesloten bij de **Waddendeal**. Vanuit deze samenwerking is in 2025 gestart met het onderzoeken van mogelijkheden om het opleidingsaanbod te verbreden. Op die manier sluiten we nog beter aan op de toekomstige behoeften van werkgevers en de arbeidsmarkt op Texel.

Zo hebben we dat gedaan

Instellen van een ondernemersloket voor Texelse ondernemers

Omschrijving (toelichting)

Toelichting

In het coalitieakkoord 2022-2026 staat duidelijk vermeld dat ondernemers optimaal gefaciliteerd dienen te worden door de gemeente. Ondernemers vormen immers de economische motor van Texel en leveren een grote bijdrage aan werkgelegenheid, leefbaarheid en aantrekkelijkheid van het eiland.

Ondernemers hebben aangegeven behoefte te hebben aan één duidelijk aanspreekpunt binnen de gemeentelijke organisatie waar zij terecht kunnen voor vragen, ondersteuning en begeleiding op uiteenlopende terreinen, zoals vergunningen, regelgeving, gemeentelijke subsidies, aanbestedingen, vestigingskwesties en andere ondernemersvraagstukken.

Tot nu toe ontbreekt een dergelijk centraal en herkenbaar aanspreekpunt binnen de gemeente.

Wij zijn van mening dat het instellen van een ondernemersloket bijdraagt aan betere dienstverlening aan ondernemers en een sterker economisch klimaat op Texel.

[Link naar motie 16-04-2025: Instellen van een ondernemersloket voor Texelse ondernemers](#)

Tijd (toelichting)

Verdere invulling van taken en verantwoordelijkheden zullen in Q1 en Q2 2026 e plaatsvinden waarbij de verwachting is dat het loket in Q3 2026 operationeel kan zijn.

Kwaliteit (toelichting)

Een persoonlijk aanspreekpunt is een onmisbare schakel in de relatie tussen ondernemers en de (lokale) overheid. Dit aanspreekpunt zal zijn weg moeten weten te vinden in de ambtelijke organisatie. Ook zal hij de vraag van de ondernemer goed moeten kunnen doorgronden en hier eventueel verder op kunnen anticiperen. Verder zal er een digitale ingang met voorlichting en ruimte voor vragen exclusief gericht op het bedrijfsleven moeten komen.

Geld (toelichting)

Benodigd bedrag € 60.000 structureel en € 15.000 incidenteel voor inrichten fysiek en digitaal ondernemersloket.

Structurele Kenniswerkplaats Texel

Omschrijving (toelichting)

Raadsvoorstel 09-11-2024 Voorstel begroting 2024-304

De Kenniswerkplaats Texel (KWPT) is in oprichting om innovatie, kennis, kunde en jong talent te verbinden aan maatschappelijke en economische vraagstukken. De KWPT zoekt naar creatieve oplossingen voor actuele vraagstukken. Feitelijk worden studenten van hogescholen en universiteiten naar Texel gehaald om aan de slag te gaan met specifieke Texelse projecten. Er wordt samengewerkt met lokale ondernemers, organisaties, overheden en opleidings- en kennisinstituten. De uitkomsten van de onderzoeken en projecten worden gedeeld met de stakeholders. De KWPT is hiervoor de centrale plek om vraag en aanbod goed aan elkaar te verbinden. De fysieke plek is OSG De Hogeberg. Zodoende worden leerlingen van OSG De Hogeberg gekoppeld aan projecten van studenten om te ervaren wat het hoger onderwijs inhoudt. Daarnaast leidt dit concept bij studenten mogelijk tot interesse voor een leven op Texel en daarmee ook voor behoud van jongeren voor Texel. Over de evaluatie van de pilot en het vervolg hierop, wordt de raad voor de begrotingsraad op basis van een raadsinformatiebrief geïnformeerd.

[Link naar begroting 2024](#)

Tijd (toelichting)

In 2024 is een stichting opgericht als juridische entiteit voor de Kenniswerkplaats. Via de Kenniswerkplaats zijn in 2024 vier minoren en drie onderzoekstrajecten van verschillende Hogescholen en universiteiten tot stand gekomen. Hieraan hebben ca. 300 studenten deelgenomen. De belangstelling voor studenten en schoolinstituten voor deelname aan Texelse projecten stijgt daarmee nog steeds. Dit bevordert ook de naambekendheid. Voor de ontwikkeling van een structurele basis wordt intensief samengewerkt, dan wel worden de mogelijkheden hiervoor onderzocht. De Regiodeal Waddeneilanden en de Regiodeal Noord Holland-Noord zijn hier onderdeel van.

Kwaliteit (toelichting)

De gemeente ondersteunt de ontwikkeling van de Kenniswerkplaats voor de periode 2024 t/m 2028 met € 35.000 per jaar. Het doel is om te komen tot een structurele kenniswerkplaats die organisatorisch en financieel los staat van de gemeente. Voor de doorontwikkeling van de KWPT wordt vanuit de Waddendeal samengewerkt met de Waddeneilanden die soortgelijke initiatieven hebben ontplooid. In 2025 is voor is door de initiatiefnemers een zelfstandige stichting opgericht voor de Kenniswerkplaats.

Geld (toelichting)

2024-304: € 35.000 Structureel voor 4 jaar
De bijdrage van de gemeente is € 35.000 p.j. voor de jaren 2024 t/m 2028.

Update:

Budget is in 2025 beschikbaar gesteld, zoals opgenomen in de begroting.

Texel innovatief proefeiland

Omschrijving (toelichting)

Raadsvoorstellen 09-11-2022 en 09-11-2023 voorstellen begrotingen 2023-705 en 2024-303

2023 + 2024 Het is belangrijk pilots op het gebied van energie, wateropslag en duurzame landbouw en visserij te ondersteunen. En daarbij tevens inzetten op het verwerven van subsidies. Om pilots te ondersteunen is een financiële bijdrage bij de start vaak onmisbaar.

[Texel innovatief proefeiland 2023](#)

[Texel innovatief proefeiland 2024](#)

Tijd (toelichting)

Afgelopen jaar is onder meer fase 1 van Een waterrijke toekomst voor Texel door Stichting Zoete Toekomst Texel afgerond. Ook is onderzoek gedaan naar de bedrijfsstructuur op de Hoge Berg en zijn er bijdragen geweest voor het project Toekomst Schapenhouderij Texel.

Kwaliteit (toelichting)

Het is belangrijk pilots op het gebied van energie, zoetwaterbeschikbaarheid en duurzame landbouw en visserij te ondersteunen. En daarbij tevens inzetten op het verwerven van subsidies. Om pilots te ondersteunen is een financiële bijdrage bij de start vaak onmisbaar.

Hiervoor was € 100.000,= in de begroting opgenomen.

Geld (toelichting)

Begroting 2023-705 € 90.000 Incidenteel: uitgegeven

Begroting 2024-303 € 100.000 Incidenteel

Begroting 2025 € 100.000,= incidenteel

3.4 Economische promotie

Wat willen wij bereiken?

3.4 Economische promotie

Wat is er bereikt in 2025 op het gebied van economische promotie en toerisme?

VVV Texel: Economische promotie met aandacht voor leefbaarheid

De uitvoering van de economische promotie van het toerisme ligt bij de **VVV Texel**. De VVV vertaalt de ambitie, visie en uitgangspunten van het **Toeristisch Toekomstplan (TTP)** naar concrete promotionele activiteiten en campagnes. In de contractafspraken met de VVV is sinds 2025 expliciet de nadruk gelegd op de leefbaarheid van de Texelse inwoners. Zo zijn de promotieactiviteiten niet alleen gericht op het aantrekken van bezoekers, maar ook op het waarborgen van een goede balans tussen toerisme en woonklimaat.

Stichting Toeristisch Investeringsfonds Texel (STIFT): Brede ondersteuning van de lokale economie

De **STIFT** speelt een belangrijke rol in het stimuleren van lokale promotie en investeringen op diverse economische terreinen, zoals toerisme, infrastructuur, landbouw, visserij, cultuur en evenementen. Sinds 2024 is een nieuw bestuur actief. Dit bestuur heeft in 2025 verdere stappen gezet in het ontwikkelen van projecten en het versterken van de samenwerking met lokale partners. Dit draagt bij aan een breed gedragen en geïntegreerde economische ontwikkeling van Texel.

Landelijke intocht van Sinterklaas: Een unieke promotionele gebeurtenis

In november 2025 is de landelijke **intocht van Sinterklaas** georganiseerd in de haven van Oudeschild. Dit evenement, georganiseerd door de NTR, trok veel (kleine) Texelaars, toeristen en miljoenen tv-kijkers. Het zorgde voor een enorme promotionele zichtbaarheid en zette Texel landelijk positief in de schijnwerpers.

De intocht was niet bedoeld als een economische promotie, maar het evenement heeft een grote meerwaarde gehad voor de positionering van Texel als toeristische bestemming. De succesvolle organisatie was alleen mogelijk door de brede steun van vele Texelse ondernemers en vrijwilligers.

Arbeidsmarkt en bedrijfsacquisitie: Investeren in de toekomst

Naast toeristische promotie focust de economische promotie zich ook op het aantrekken van deskundig personeel binnen alle economische pijlers van Texel. Ondanks de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt blijft het van belang nieuwe bedrijven, inclusief zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers), naar Texel te halen.

Samen met het **Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord** zet de gemeente in op acquisitie van bedrijven en ondernemers die passen bij de identiteit van Texel en bijdragen aan de innovatiekracht van het eiland. Met deze gerichte acquisitie wordt bijgedragen aan zowel economische diversificatie als duurzame versterking van de Texelse economie.

Zo hebben we dat gedaan

Co-financiering ontwikkelingslijnen VisserijOntwikkelplan (VOP)

Omschrijving (toelichting)

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-302

Als gevolg van de sanering van de Noordzeekotters, heeft het ministerie van LNV als compensatie aan de vijf visserijregio's € 30 miljoen in het vooruitzicht gesteld. Dat is 6 miljoen per regio. Via het Bestuurlijk Platform Visserij (BPV) -Texel is daar lid van- worden projecten geïnventariseerd en begin februari 2024 zal de definitieve lijst gereed moeten zijn, inclusief zicht op 50% publieke en/of private co-financiering. Dit heet dan het Nationaal Visserij OntwikkelPlan, als optelsom van vijf regionale VOP's. Texel werkt hierbij nauw samen met Hollands Kroon en Den Helder, met de provincie en met de Noordelijke Visserij Alliantie in het VOP Kop van NoordHolland.

Het betreft plannen die voor de visserijsector nationaal, regionaal en lokaal belangrijk zijn. Gezien het belang voor Texel, zowel visserij als haven als visserijgemeenschap, willen we met deze reservering van co-financiering het ministerie en betrokken ondernemers laten zien dat ook de gemeente de compensatie van de sanering belangrijk vindt, waarbij de gemeenten benadrukken dat het niet alleen bedrijfseconomische compensatie moet zijn maar ook beschikbaar voor nieuwe visgerelateerde activiteiten en versterking van visserijgemeenschappen. Daar kunnen ook projecten bijzitten die weliswaar niet voor cofinanciering van LNV in aanmerking komen, maar wel belangrijk voor Texel zijn zodat op andere wijze financiering behaald moet worden. Thans verzoeken we om geld te reserveren als co-financiering voor projecten die Texel ten goede komen. Definitieve toekenning van cofinanciering loopt via de Raad.

[Link naar begroting 2024](#)

Tijd (toelichting)

in februari 2024 is de VOP aan het ministerie aangeboden.

De definitieve tekst voor het bijbehorende convenant heeft vertraging opgelopen.

Voor de projecten uit het VOP wordt inmiddels in eerste instantie gekeken of cofinanciering uit andere gelden (zoals Waddenfonds/IKW en Europese subsidies) mogelijk is. Aanvankelijk was het de opdracht vanuit LNVN (voorheen LNV) dat hierover medio 2024 duidelijkheid moest zijn; inmiddels is bekend dat het ook later in dat jaar bekend mocht zijn. Daarnaast heeft er in 2025 een staatssteun toets moeten plaatsvinden.

Kwaliteit (toelichting)

De VOP is in februari 2024 aan LNVN (voorheen LNV) aangeboden. Op 11 oktober 2024 is het convenant ondertekend. Als Kop hebben we € 6,5 miljoen (inclusief projectmanagementbijdragen) ontvangen. Texel ontvangt hiervan circa € 2 miljoen. 50% cofinanciering moet uit de regio komen. De staatssteun toets voor het verkrijgen van het LNVN geld is als positief beoordeeld. In november 2025 hebben wij de aanvraag van Stichting Blauwe Polder ontvangen voor uitvoering van nieuwe clusters van viscultuur op land welke wij hebben goedgekeurd voor een subsidie bedrag van € 950.000,- aan VOP-gelden.

Geld (toelichting)

2024-302 : € 2.000.000 Incidenteel
€ 2 miljoen cofinanciering uit te geven op projectenniveau.

Onderzoek voor toekomstbestendige arbeidsmarkt

Omschrijving (toelichting)

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-401

De verwachting is dat over een aantal jaren 1/3 van de beroepsbevolking met pensioen is. Dat raakt alle sectoren. Essentiele sectoren zoals de zorg en het onderwijs hebben nu al - mede door de toenemende vergrijzing- een uitdaging om het benodigde personeel aan te trekken. Tevens zien we bijvoorbeeld een toenemende behoefte aan installateurs om duurzaamheidsmaatregelen uit te voeren. Dit alles bij elkaar zorgt ervoor dat er acties nodig zijn om te zorgen voor een bestendige arbeidsmarkt op het eiland. Als gemeente willen we hier in de regie nemen omdat het de leefbaarheid op het eiland aan kan tasten. Dat doen we door : (A) investeren in jeugd en bevolking, aantrekkelijk maken voor jonge werknemers (van de overkant) om hier te komen werken-wonen en (B) organiseren samenwerking met het onderwijs betere aansluiting van beroepsopleidingen op vraag naar werknemers en (C) samen met onderwijsinstellingen, ondernemers en organisaties om een bestendige arbeidsmarkt op Texel te bereiken en (D) onderzoek naar de behoefte aan werknemers per sector, nu en over 5 jaar. Er was in 2023 € 60.000 gereserveerd.

[Link naar begroting 2023](#)

Tijd (toelichting)

In 2024 is een stichting opgericht als juridische entiteit voor de Kenniswerkplaats. Via de Kenniswerkplaats zijn in 2024 vier minoren en drie onderzoekstrajecten van verschillende Hogescholen en universiteiten tot stand gekomen. Hieraan hebben ca. 300 studenten deelgenomen. De belangstelling voor studenten en schoolinstituten voor deelname aan Texelse projecten stijgt daarmee nog steeds. Dit bevordert ook de naambekendheid. Voor de ontwikkeling van een structurele basis wordt intensief samengewerkt, dan wel worden de mogelijkheden hiervoor onderzocht. De Regiodeal Waddeneilanden en de Regiodeal Noord Holland-Noord zijn hier onderdeel van.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 € 35.000 ter beschikking gesteld aan Kenniswerkplaats Texel waarbij de pilot fase bestendig is met een structurele opzet (hetgeen vertaald is in begroting 2025). Het restant wordt overgeheveld om in te zetten voor verdere acties ten behoeve van de arbeidsmarkt.

Geld (toelichting)

2023-401 Incidenteel € 60.000 voor onderzoek, waarvan in 2025 nog € 25.000 beschikbaar was voor inzet voor projecten mbt arbeidsmarktontwikkelingen.

Onderzoeken hoe en hoe vaak Texelaar wordt bevraagd over leefbaarheid i.r.t toerisme

Omschrijving (toelichting)

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel 2023-310

Onderdeel van het Uitvoeringsprogramma TTP is een herhaalonderzoek te houden onder eigen inwoners (na het Inwonersbelevingsonderzoek 2019). Hoe beleeft men het nu, ziet men mogelijk al effecten van maatregelen uit het TTP? De resultaten van dit onderzoek, gehouden in juni 2024, wordt in het najaar 2024 aan de raad gepresenteerd. Ook zoeken we afstemming met de onderzoeksmogelijkheden die de VVV beschikbaar heeft. De eerste stap is het komen tot een plan van aanpak, toegespitst op de Texelse situatie.

[Link naar begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

Eind januari 2024 is het rapport 'Inwonersonderzoek recreatie en toerisme' aan de raad gepresenteerd. De resultaten van dit rapport zijn meegenomen in de conclusies en aanbevelingen van het rapport 'Waardevol toerisme Texel: analyse van lusten en lasten'.

Een aantal belangrijke conclusies van dit rapport: Texel profiteert enorm van de voordelen van toerisme en recreatie. Tegelijkertijd zijn er negatieve invloeden zichtbaar op de leefbaarheid van inwoners en kwaliteit van de leefomgeving. Texel heeft het punt bereikt waarbij meer toerisme naar verwachting per saldo meer afbreuk zal doen aan de leefbaarheid en leefomgeving, dan het oplevert. Adequate monitoring is daarvoor essentieel om tijdig te kunnen bijsturen.

Eén concrete actie uit het rapport die al vast staat in de Tweede uitvoeringsagenda TTP 2025-2027 is herhaling van dit inwonersonderzoek.

Geld (toelichting)

2023-310 € 25.000 Incidenteel

Toeristisch Toekomstplan 2025-2027

Omschrijving (toelichting)

Door vaststelling van een tweede uitvoeringsagenda geven we vervolg aan het Toeristisch Toekomstplan Texel. De looptijd van de tweede uitvoeringsagenda is 2025-2027.

[Link naar raadsbesluit 07-11-2024 voorstel begroting 2025 - Programma 3-3.4](#)

Tijd (toelichting)

De looptijd van de tweede uitvoeringsagenda is 2025-2027. In deze periode wordt gestart met de diverse actiepunten.

De acties uit het paraplubestemmingsplan hebben in totaal een looptijd van 3-5 jaar.

Kwaliteit (toelichting)

Voor het onderwerp 'Bewonersprofijs' zijn de eerste verkennende stappen gezet door het bespreken van zinvolle acties met stakeholders. Concreet is er vervolg gegeven aan acties die volgen uit het paraplubestemmingsplan, zoals een pilot over kampeermiddelen bij groepsaccommodaties en innovatie van kampeermiddelen. In samenwerking met NBTC (Nationaal Bureau voor Toerisme en Congressen) en KADO Texel is gestart met werken met gesystematiseerde en landelijk uniforme datamonitoring. Hier worden balansindicatoren aan toegevoegd die voor Texel het meest betekenisvol zijn. Ook is er ingezet op een handhavingsstrategie om de ongewenste effecten van toeristische verhuur, zoals logies met ontbijt, aan te pakken.

Geld (toelichting)

Incidenteel

2026 € 110.000

2027 € 145.000

Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan Texel 2025-2027

Omschrijving (toelichting)

[Raadsbesluit 16-10-2024: Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan 2025-2027](#)

Kwaliteit (toelichting)

Er is in oktober een Tweede uitvoeringagenda 2025-2027 vastgesteld.

Raadsbesluit 16-10-2024: Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan 2025-2027

Verbonden partijen in programma 3

Naam verbonden partijen	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
De Waddeneilanden	2.3 Recreatieve havens 3.4 Economische promotie 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie 8.1 Ruimte en leefomgeving	Samenwerking toepassing Convenant vaarrecreatie en kwaliteitsverbetering jachthavens. Bevordering toerisme naar Waddeneilanden in relatie tot Werelderfgoed-status Wadden. Samenwerken op het vlak van de omgevingswet.
Stichting VVV Texel promotie	3.4 Economische promotie	Kwalitatief toeristisch bezoek aan het eiland. Dit is van groot algemeen economisch en maatschappelijk belang.

3 Wat is gedaan in 2025 wat op de planning stond in 2024

In 2025 hebben we in Programma 3 verder gewerkt aan de uitvoering van de in 2024 opgestelde plannen en doelstellingen. De belangrijkste activiteiten en resultaten zijn:

- 1. Subsidies en bijdragen toegekend**
De in 2024 geplande financiële ondersteuning aan sleutelprojecten is daadwerkelijk verstrekt. Dit betreft onder meer het project Toekomst Schapenhouderij, Stichting Zoete Toekomst Texel, het HR Netwerk Texel en de Gebiedscoöperatie Hoge Berg. Dankzij deze bijdragen konden de projecten hun activiteiten verder uitbreiden en concrete resultaten boeken.
- 2. Versterking samenwerking en netwerkvorming**
Het stimuleren van samenwerking tussen landbouwers, natuurbeheerders en lokale ondernemers, zoals bedoeld voor 2024, is in 2025 verder geïntensiveerd. Dit heeft geleid tot betere afstemming van natuur- en landbouwdoelstellingen, vooral in gebieden als de Hoge Berg.
- 3. Focus op duurzaamheid en innovatie**
De plannen om duurzaamheid en innovatie binnen de landbouw- en natuursectoren te bevorderen, zijn in 2025 concreet gemaakt door het ondersteunen van praktijkprojecten en kennisuitwisseling. Dit sluit aan bij de ambities uit 2024 om de Texelse economie toekomstbestendig te maken.
- 4. Monitoring en evaluatie voorbereid**
De basis voor monitoring van de voortgang en impact van de projecten is gelegd, waarmee in komende jaren de effectiviteit van de ingezette middelen kan worden geborgd.

3 Aangevraagde en toegekende subsidies

In 2025 zijn binnen programma 3 diverse subsidies en financiële bijdragen toegekend aan projecten en organisaties die een belangrijke bijdrage leveren aan de duurzame ontwikkeling en versterking van de Texelse gemeenschap en economie. Deze steun is gericht op innovatieve initiatieven binnen landbouw, natuurbeheer en regionale samenwerking.

De belangrijkste ontvangers van deze bijdragen zijn:

- **Project Toekomst Schapenhouderij**
Dit project richt zich op het toekomstbestendig maken van de Texelse schapenhouderijsector. Het bevordert duurzame bedrijfsvoering en natuur-inclusieve landbouwpraktijken, waarmee het karakteristieke Texelse landschap behouden blijft. De subsidie ondersteunt onder andere onderzoek, kennisuitwisseling en praktische maatregelen voor een robuuste schapenhouderij.
- **Stichting Zoete Toekomst Texel**
Deze stichting zet zich in voor het behoud en herstel van zoetwatergebieden en biodiversiteit op Texel. De bijdrage maakt uitvoering mogelijk van projecten op het gebied van waterbeheer, natuurherstel en educatie over het belang van zoetwaterecosystemen voor het eiland.
- **HR Netwerk Texel**
Het HR Netwerk faciliteert samenwerking tussen Texelse werkgevers rond personeelsbeleid, arbeidsmarktontwikkeling en duurzame inzetbaarheid. De subsidie ondersteunt activiteiten zoals kennisdeling, trainingen en initiatieven die de positie van werknemers en werkgevers op het eiland versterken.
- **Gebiedcoöperatie Hoge Berg**
Deze coöperatie werkt aan het behoud en de ontwikkeling van het natuur- en landbouwgebied Hoge Berg. De financiële bijdrage ondersteunt gezamenlijke natuurdoelen, duurzame landbouwpraktijken en het versterken van lokale betrokkenheid via participatieve projecten.

3 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
3. Economie	Functiemenging	%	LISA	2018	55,9	55,0
				2019	56,1	53,4
				2020	55,6	53,3
				2021	55,6	53,4
				2022	55,3	53,9
				2023	55,5	54,3
				2024	55,7	54,5
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar	LISA	2018	177,5	125,0
				2019	185,9	129,9
				2020	185,4	135,5
				2021	187,9	140,9
				2022	193,6	148,8
				2023	196,9	156,4
				2024	206,2	163,5
6. Sociaal Domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar	LISA	2018	786,7	667,8
				2019	807,6	680,9
				2020	801,1	680,9
				2021	812,1	687,5
				2022	827,4	705,8
				2023	828,4	717,5
				2024	850,0	726,4

De cijfers over 2025 zijn nog niet bekend.

3 Wat heeft het gekost

Wat heeft het gekost programma 3

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2023	Realisatie 2024	Primaire Begroting 2025	Begroting na wijzigingen 2025	Realisatie 2025
Baten						
PROGRAMMA 3	Mooi en gastvrij Texel					
TV_3.1	Economische ontwikkeling	0	50	0	0	137
TV_3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	29	34	32	32	37
TV_3.4	Economische promotie	9.848	10.647	10.382	10.336	11.201
Totaal Mooi en gastvrij Texel		9.877	10.731	10.414	10.368	11.375
Lasten						
PROGRAMMA 3	Mooi en gastvrij Texel					
TV_3.1	Economische ontwikkeling	348	395	473	504	504
TV_3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	54	95	110	110	95
TV_3.4	Economische promotie	955	1.095	1.189	1.120	1.227
Totaal Mooi en gastvrij Texel		1.357	1.585	1.772	1.735	1.825
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		8.520	9.146	8.643	8.633	9.550
Gerealiseerd resultaat		8.520	9.146	8.643	8.633	9.550

3 Analyses

Excel-tabel

Analyse

De kolom begroting 2025 na wijziging minus rekening 2025 waarbij rekening moet worden gehouden met de opgenomen lasten en opgenomen baten. Die zijn bij de analyse getotaliseerd. (bedragen x € 1.000)

3.1 Economische ontwikkeling		S/I	137
De verder uit te werken punten zoals opgenomen in het besluit over de retailvisie zal in 2026 zijn beslag pas krijgen. Was niet meegenomen bij de overheveling en wordt meegenomen in resultaatbestemming 2025.	50 V	I	
Overige oorzaken <€50k	40 V	S	
Overige oorzaken <€50k	47 V	I	
3.2 Bedrijvenstructuur		S/I	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		S/I	21
Overige oorzaken <€50k	21 V	I	
3.4 Economische promotie		S/I	759
Toeristenbelasting en woonforensenbelasting	724 V	I	
Hogere opbrengst toeristenbelasting (€354k) door hogere daadwerkelijke aangifte over 2024 dan geraamd bij de programmarekening 2024. In de tussenrapportage 2026 wordt beoordeeld of dit structureel van aard is nadat bekend is wat de werkelijke opbrengst voor 2025 is. Voor nu is het bedrag incidenteel opgenomen. Hogere opbrengst woonforensenbelasting (€370k) door hogere oplegging en verbeterde data. Voor 2026 wordt een voordeel van circa €175k verwacht; of dit structureel van aard is wordt beoordeeld bij de tussenrapportage 2026.			
Overige oorzaken <€50k	35 V	I	
Totaal programma 3		V	917

